

DOKUMENTY

Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov

INFORMATION SERVICE

N. 146/2015/II

Informačný servis Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov (PRpJK) prináša prehľad príhovorov a posolstiev pápeža Františka týkajúcich sa ekumenizmu za obdobie druhého polroka 2015. Viaceré príhovory na túto tému predniesol Svätý Otec počas svojej apoštolskej cesty do Kene, Ugandy a Stredoafrickej republiky (25. – 30. nov.). Ďalším podujatím s ekumenickým charakterom bola tiež pápežova návšteva vo farnosti Christuskirche v Ríme patriacej Luteránskej evanjelickej cirkvi (15. nov.), počas ktorej pápež odpovedal na niekoľko otázok a predniesol počas bohoslužby spontánne homíliu. Spomedzi ďalších pápežových posolstiev spomeňme napr. Posolstvo komunite v Taizé pri príležitosti 75. výročia jej založenia a 10. výročia smrti jej zakladateľa br. Rogera (16. aug.).

Svoju solidaritu s kresťanmi a ďalšími náboženskými menšinami na Blízkom východe, ktorí trpia kvôli tragickej situácii v Iraku a Sýrii pápež vyjadril vo svojom posolstve zaslanom Katholikosovi Asýrskej východnej cirkvi, Mar Gewargisovi III. pri príležitosti jeho zvolenia za patriarchu (21. sept.), pri príležitosti sviatku sv. Andreja (30. nov.) patróna východnej cirkvi adresoval pápež, ako je zvykom, posolstvo ekumenickému patriarchovi Konštantínopola Bartolomejovi.

V sekcii „Správy z oblasti ekumenizmu“ sa čitateľ dozvie o pokračujúcich rozhovoroch medzi katolíkami a letničiarimi, ktoré sa uskutočnili v Ríme (10. – 17. júna) na tému „Charizmy v Cirkvi: ich duchovný význam, rozlišovanie, pastoračné dopady“.

Ďalšou významnou udalosťou bolo dosiahnutie historickej spoločnej dohody o Kristovom vtelení a vychádzaní Ducha Svätého medzi Anglikánskou cirkvou a východnými pravoslávnyimi cirkvami. Dohoda podpísaná 9. októbra 2015 má viesť k uzdraveniu prastarého rozdelenia v rámci kresťanstva, ktoré sa datuje od Chalcedónskeho koncilu (r. 451).

Aktuálne číslo *Informačného servisu* sa venuje aj najnovšiemu dokumentu, ktorý pripravila Komisia pre náboženské vzťahy so Židmi pod názvom: „Božie dary a povolanie sú neodvolateľné“ (*Rim 11, 29*). Úvahy

o teologických otázkach týkajúcich sa katolícko-židovských vzťahov pri príležitosti 50. výročia *Nostra aetate* (b. 4)⁴. Tento významný dokument bol predstavený na tlačovej konferencii vo Vatikáne 10. decembra 2015 predstaviteľmi Katolíckej cirkvi i židovskej komunity. Ako sa uvádza v *Information service*, dokument vychádza zo skutočnosti, že Židia a kresťania chápu zjavenie Božieho slova odlišným spôsobom. Dokument je rozdelený na sedem častí a obsahuje 49 bodov.

V Úvode sa uvádza, že štvrtý bod koncilovej deklarácie *Nostra aetate* opisuje vzťahy medzi Katolíckou cirkvou a židovským národom v novom teologickom rámci. Teologické úvahy sa s vďačnosťou ohliadajú do minulosti a oceňujú všetko to, čo sa za ostatné desaťročia v rámci židovsko-katolíckych vzťahov dosiahlo. Zároveň chcú poskytnúť nové podnety do budúcnosti. Dokument potvrdzuje jedinečnú povahu židovsko-katolíckych vzťahov v rámci širšieho medzináboženského dialógu a zaoberá sa nasledujúcimi teologickými otázkami: platnosť (relevantnosť) Božieho zjavenia; vzťah medzi Starým a Novým zákonom; vzťah medzi univerzálnosťou spásy v Ježišovi Kristovi a tvrdením, že Božia zmluva s Izraelom nikdy nebola zrušená; poslanie Cirkvi evangelizovať vo vzťahu ku judaizmu. Nejde pritom o dokument učiteľského úradu Cirkvi, ani o doktrínálne učenie Cirkvi, ale skôr o reflexiu či študijný dokument ohľadom teologických otázok, ktoré sa rozvíjajú od Druhého vatikánskeho koncilu. Má byť určitým východiskovým bodom pre ďalšie teologické skúmanie a uvažovanie, aby sa obohatil a zintenzívnil teologický rozmer židovsko-katolíckeho dialógu.

Prvá kapitola opisuje stručnú históriu oficiálnych židovsko-katolíckych vzťahov po Druhom vatikánskom koncile a zdôrazňuje, že koncil ukázal nový smer Katolíckej cirkvi vo vzťahu k židovskému národu a judaizmu. Druhá kapitola vysvetľuje, prečo má židovsko-katolícky dialóg osobitný status. Kresťanstvo má totiž židovské korene a to determinuje vzťahy s judaizmom jedinečným spôsobom. Napriek historickému zlomu a bolestným konfliktom, ktoré to prinieslo, Cirkev si je vedomá, že existuje trvalá

kontinuita s Izraelom. Judaizmus nie je považovaný jednoducho za iné náboženstvo: Židia sú totiž našimi „staršími bratmi“ (sv. Ján Pavol II.), našimi „otcami vo viere“ (Benedikt XVI.). Dialóg medzi Židmi a kresťanmi sa môže nazývať „medzináboženským dialógom“ len analogicky. Tretia kapitola sa týka Božieho zjavenia v dejinách, teda zjavenia „Božieho slova“ v judaizme a v kresťanstve. Štvrtá kapitola sa zaoberá vzťahom medzi Starým a Novým zákonom a potvrdzuje, že zmluva, ktorú Boh ponúkol Izraelu, je neodvolateľná a Božia vernosť nebola nikdy porušená (porov. Rim 9, 4; 11, 29). V piatej kapitole venovanej univerzálnosti spásy v Ježišovi Kristovi sa viackrát zdôrazňuje, že neexistujú dve cesty spásy. Cirkev a judaizmus sa preto nemôžu predstavovať ako dve paralelné cesty k spásy, ale Cirkev musí svedčiť o Kristovi ako o vykupiteľovi pre všetkých. Šiesta časť sa zamýšľa nad špecifikami evanjelizačného poslania Cirkvi vzhľadom na Židov. Siedma a záverečná časť uvádza ciele dialógu s judaizmom, medzi ktoré patria: prehĺbenie vzájomného poznania medzi

Židmi a kresťanmi – a to hlavne v katolíckych výchovno-vzdelávacích inštitúciách a zvlášť pri vzdelávaní kňazov; spoločné úsilie o spravodlivosť, pokoj, ochranu stvorenia a zmierenie; spoločný boj proti akýmkoľvek prejavom rasovej diskriminácie voči Židom a všetkým formám antisemitizmu; spoločná a konkrétna humanitárna pomoc pre napomáhanie spravodlivosti a pokoja vo svete, ktorá je svedectvom o milujúcej Božej starostlivosti. Dokument končí slovami sv. Jána Pavla II.: „Židia a kresťania ako Abrahámove deti sú povolaní byť Božím požehnaním pre svet“.

Informačný servis publikuje v závere materiál k sláveniu Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov v roku 2017 na tému: „Zmierenie – Kristova láska nás ženie (porov. 2 Kor 5, 14–20)“. Budúci rok si pripomíname 500 rokov od reformácie, a s tým súvisí aj téma a voľba prípravného tímu. Teologické reflexie a liturgické texty pripravila ekumenická skupina z Nemecka. Ekumenické bohoslužby obsahujú o.i. aj symbolický úkon, inšpirovaný pádom berlínskeho múru. -sg-

Pápežská rada pre rodinu

Newsletter apríl, máj 2016

Newsletter Pápežskej rady pre rodinu informuje o zasadaní predsedníctva Federácie katolíckych rodinných združení v Európe (Federation of Catholic family associations in Europe, skr. FAFCE), ktoré sa uskutočnilo v portugalskej Fatime (12.–13. apríla 2016). Podľa slov generálnej tajomníčky Marie Hildingsson, predsedníctvo sa zaoberalo najnovšími trendami ohľadom manželstva a rodiny v rámci EÚ a Rady Európy, ako aj stratégiou federácie do roku 2019. Predsedníctvo zasadá dvakrát za rok, pravidelne na jeseň v Bruseli, kde má FAFCE svoje sídlo od roku 2009, a na jar v jednom z členských štátov federácie.

Stretnutie bolo príležitosťou, aby delegáti 19 združení z 15 európskych krajín, ktoré tvoria federáciu, mohli diskutovať o aktuálnych otázkach. Hoci členské organizácie vychádzajú z rozmanitých tradícií rodinnej a kultúrnej politiky, spája ich snaha uviesť do praxe sociálnu náuku Cirkvi v Európe. Stretnutie sa konalo na pozvanie portugalskej nadácie Fundação a Junção do Bem a počas neho mohli členovia predstaviť svoju činnosť a nechať sa inšpirovať osvedčenými príkladmi a tiež diskutovať o novej exhortácii *Amoris laetitia*.

Newsletter Pápežskej rady informuje aj o podujatí, ktoré sa konalo v chorvátskom meste Osijek na tému „Otcovstvo a materstvo – dve tváre poslania byť rodičmi“ (22.–23. apríla 2016)

za účasti viac ako 150 delegátov zapojených do pastorácie rodín: manželských párov, rodín, kňazov, rehoľníkov a rehoľníčok zo 16 chorvátskych diecéz a diecézy Cattaro v Čiernej hore a arcidiecézy Sarajevo v Bosne. Išlo o Druhý národný študijný deň určený tým, ktorí sú zapojení do pastorácie rodín s cieľom reagovať na súčasné výzvy vo vzťahu k rodine. Témam materstva a otcovstva sa budú venovať chorvátske farnosti aj v nasledujúcich dvoch rokoch. Pastoračný rok 2016/2017 bude venovaný otcovstvu a nasledujúci rok materstvu. V roku 2018 sa uskutoční Tretie národné stretnutie chorvátskych katolíckych rodín v sanktuárii Panny Márie na ostrove Solin, v arcidiecéze Split-Makarska.

Newsletter informuje aj o prezentácii exhortácie *Amoris laetitia* v Nigérii (5.–9. mája) a v dvoch talianskych diecézách, a to za účasti predsedu Pápežskej rady pre rodinu, Mons. Vincenza Pagliu. Dňa 1. mája sa konala prezentácia v meste Arezzo (diecéza Arezzo-Cortona-Sansepolcro); druhá prezentácia sa konala o deň neskôr na juhu Talianska, v diecéze Ischia. Mons. Paglia pripomenul „synodálnu“ hodnotu exhortácie a zdôraznil, že celým dokumentom sa tiahnu veľké sympatie k rodinám. Hovoril tiež o rodine a jej povolaní v súčasnom svete a poukázal na niektoré pastoračné perspektívy v oblasti pastorácie rodín. -sg-

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE

COMECE a OCIFE

Europe Infos

N. 192-193/2016, Brusel, Belgicko

V oblasti sociálnych príležitostí informuje periodikum *Europe Infos* o pilieroch sociálnych práv. Európska komisia otvorila verejnú konzultáciu o tejto téme ako odpoveď na pretrvávajúcu krízu, ktorej následky sú stále veľmi citeľné. Preto je potrebná sociálna súdržnosť, ktorá však za súčasných podmienok nie je garantovaná. Článok informuje o priebehu spomínaného procesu a jeho autor pripomína, že biskupi COMECE už v roku 2011 vydali vyhlásenie, v ktorom podporili sociálne trhové hospodárstvo, zabezpečenie ľudských vzťahov na pracovisku a solidaritu zo slabšími článkami na trhu. V otázke migrantov a azylovej politiky sa analyzuje stav, keď sú migranti vyhodení do Turecka, hoci konkrétna skúsenosť poukazuje na porušovanie ich ľudských práv. Redakcia

periodika si tiež všima vážny problém „miznutia“ maloletých utečencov v Európe, no prináša i informácie o konkrétnych iniciatívach Európskeho úradu pre prácu s mládežou a vzdelávanie dospelých v prospech migrantov.

Ďalší príspevok informuje o zložitej a často neúnosnej situácii kresťanských utečencov, ktorí sú v utečeneckých táborech vystavení násiliu zo strany extrémistických moslimov.

Pápež František neostáva voči problematike migrantov a utečencov ľahostajný, no nie len ako muž slova, ale činu. Nielenže hovorí, že príchod utečencov v núdzi je spoločenským faktom, ktorý nemožno prehliadať, ale sám konkrétne koná, keď navštevuje ostrov Lesbos. **-Ph-**

Nemecká biskupská konferencia

Kresťania z východu

Arbeitshilfen N. 283/2016

Mnohí, ktorí sa angažujú v oblasti pomoci utečencom, hľadajú informácie o kresťanských cirkvách na Blízkom východe a v severnej Afrike. Predkladaná príručka Nemeckej biskupskej konferencie prináša stručný prehľad takýchto informácií. Zároveň ho dopĺňa o informácie pre tých, ktorí hľadajú kontaktné údaje na cirkvi v Nemecku a tiež niekoľko základných pastoračných usmernení týkajúcich sa vysluhovania sviatostí. Dokument

je veľkým prínosom, keďže problematika utečencov je veľmi aktuálna. Hoci väčšinu z nich tvoria moslimovia, predsa však 10 až 20% sú kresťania. Za posledný rok tak prišlo do Nemecka okolo 200 000 kresťanov zo Sýrie, Iraku, ale tiež z Etiópie, Egypta a Eritrey. Publikácia je určená najmä katolíckym farnostiam a všetkým tým, ktorí sa angažujú v oblasti pomoci utečencom a hľadajú dôveryhodné informácie o cirkvách z východu. **-Ph-**

Nemecká biskupská konferencia

Smernice pre tých, ktorí sa v Cirkvi angažujú v prospech utečencov

Arbeitshilfen N. 282/2016

Sekretariát Nemeckej biskupskej konferencie vydal tento rok *Smernice pre tých, ktorí sa v Cirkvi angažujú v prospech utečencov*. Na jarnom plenárnom

zasadnutí ich schválili zhromaždení biskupi na podnet arcibiskupa Dr. Stefana Heßeho (Hamburg), ktorý je v rámci biskupskej konferencie osobitne zodpovedný

za problematiku utečencov. Na vypracovaní smerníc sa podieľalo približne 130 praktíkantov a odborníkov danej oblasti, ktorí sa stretli v novembri minulého roku na katolíckej konferencii o utečencoch vo Würzburgu. Dokument je určený cirkevným organizáciám, ktoré sú činné v tejto oblasti, ako aj angažovaným dobrovoľníkom. Samotný text je členený

do troch častí. Jednak predstavuje čitateľom aktuálnu situáciu, jednak formuluje teologické a etické základy cirkevných aktivít v prospech utečencov a napokon prehľadným spôsobom informuje o ústredných úlohách v dvanástich oblastiach práce, ktorých realizáciu majú zastrešiť biskupstvá, rehoľné rády, charita katolíckej organizácie. -Ph-

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ

Canisiuswerk, Miteinander

Tlкот srdca

N. 4/2016, Rakúsko

Motto mesačníka rakúskeho periodika znie „tlкот srdca“. Je to práve srdečný pulz, ktorý určuje, či človek žije. Redakcia časopisu *Miteinander* si však kladie otázku, či dávame srdcu a jeho prejavom v našom živote dostatočný priestor. Jednotlivé články periodika tému rozvíjajú z rozličných pohľadov. Jeden z nich sa týka povolania, či už je to duchovná cesta alebo cesta manželstva, ktoré sprevádza „búšenie srdca“, Lebo ako je srdce centrom človeka, tak aj cesta, ktorú si človek volí, má ústredné miesto v jeho ďalšom živote. No nielen na celý život, aj na isté životné obdobie nás Boh k ničomu povoláva svojim

klopaním. Svedčí o tom Katharina Mayrhofer, ktorá ako misijná dobrovoľníčka prežila rok v Argentíne.

Počas Roku zasväteného života vznikol v Rakúsku zaujímavý projekt „Sila skúseností rehoľníčok“. Rehoľné sestry hovoria o svojej ceste duchovného povolania a niektoré príbehy už vyšli v knižnej podobe. V aktuálnom čísle periodika sa predstavia i Misionári Najsvätejšieho Srdca Ježišovho ako muži, ktorí majú srdce. V časopise nájdeme i príspevok poukazujúci na dôležitosť putovania, bližšie o tom hovorí predseda Rakúskej svätajakubskej cesty, Werner Kraus. -Ph-

Vision 2000

Islam ako výzva

N. 2/2016, Rakúsko

Téma islamu je v súčasnosti veľmi aktuálna. Čo vieme o viere islamu, čo je pravdivé a čo je falošné? Aj toto sú otázky, na ktoré sa snažia nájsť autori jednotlivých článkov odpovede. S touto témou úzko súvisia ďalšie, ako je napríklad prenasledovanie kresťanov v súčasnosti, či ako možno ochrániť kresťanskú kultúru. Konfrontácia s islamom stavia západnú civilizáciu pred výzvou, zamýšľať sa nad

jej kresťanskými koreňmi. Aby sa podarila integrácia moslimov v Európe, je potrebná kresťanská obnova Európy. Periodikum prináša príklady toho, čo sa stane, keď absentujú kresťanské hodnoty, keď sa tolerancia voči kultúre a prejavom islamu mení na „kultúru ničoho“, na prispôbenie sa všetkému a ničomu zároveň. -Ph-

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Mgr. Ing. Mária Spišiaková, PhD., Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, grafika: Jolana Šinajová